

T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ YÖNERGESİ

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı üniversitenin günlük faaliyetlerinde karşılaştığı veya gelecekteki dönemlerde karşılaşılabileceği, hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyecek veya fırsatlar yaratacak risklerin belirlenmesi, analiz edilmesi ve yönetilerek risklerin olumsuz etkilerinin en aza indirgenmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- Kurumsal Risk Yönetimi Yönergesi, üniversitenin riskleri ile ilgili temel yaklaşımlarının ve risk yönetim sürecinin ana unsurlarının açıklanmasını ve temel raporlama prosedürlerinin belirlenmesini kapsamaktadır.

Tanımlar

Madde 3- Bu yönergede geçen;

- a) **Risk:** Kurumun hedeflerini gerçekleştirmesini sağlayan birimlerini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen bir olay veya işlemin gerçekleşme ihtimali veya tehdittir.
- b) **Kurumsal Risk Yönetimi:** Risklerin tanımlanması, risklerin analizi ve önceliklendirilmesi, bu risklere yönelik alınacak önlemlerin belirlenmesi ve sonuçların izlenerek değerlendirilmesidir.
- c) **Risk Sorumlusu:** Risk sorumlusu risk ile doğrudan ilgili olan, riski gözlemleyen, eğer risk ciddi ise tedbirleri alan veya üst yönetime ileten kişiyi ifade eder. Bu kişi fakültelerde dekanlar; yüksekokul , meslek yüksekokulları ve enstitülerde müdürler ve rektörlüğe bağlı bölüm başkanlıklarında bölüm başkanları ve araştırma merkezlerinde müdürler; rektörlüğe bağlı birimlerde birim sorumluları; idari alanda genel sekreter ve bağlı daire başkanları, hukuk müşaviri,döner sermaye işletme müdürü, eğitim-öğretim birimlerinde fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve enstitü sekreterleridir.
- d) **Olasılık Puanı:** Riske ilişkin olayın meydana gelme olasılığıdır.
- e) **Etki Puanı:** Riske ilişkin olayın meydana gelmesi durumunda ortaya çıkacak sonuca ilişkin puandır.
- f) **Toplam Ham Risk Puanı:** Olasılık ve etki puanlarının çarpımı sonucu ortaya çıkan puandır.
- g) **Toplam Kalıntı Risk Puanı:** İç denetim sonunda belirlenen olasılık ve etki puanlarının çarpımı sonucu ortaya çıkan puandır.
- h) **Erken Uyarı Göstergeleri:** Riskin farkında olunması, önlem alınması ve takip edilmesi için erken uyarı sağlayan göstergelerdir (anketler, istatistikler, sınav sonuçları, şikayetler vb...).
- i) **Risk Önleme Faaliyetleri:** Risklerin olumsuz etkilerini azaltmak üzere alınacak önlemler ile ortaya çıkaracağı fırsatlardan yararlanmak üzere yürütülecek faaliyetlerdir.
- j) **Risk Önem Derecesi Matrisi:** Risklerin önem derecelerine göre sınıflandırıldığı tabloyu ifade eder.

İkinci Bölüm

Organlar, Görev ve Sorumluluklar

Üniversite Risk Yönetim Kurulu

Madde 4-Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Risk Yönetim Kurulu, Rektör, Rektör Yardımcıları ile görevlendirecekleri birim yöneticilerinden oluşur.

Risk Yönetim Kurulu Başkanı, Rektördür. Risk Yönetim Kurulu, Rektörün daveti üzerine salt çoğunlukla toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Madde 5- Üniversite Risk Yönetim Kurulunun görevleri aşağıdaki gibidir;

- Üniversite içindeki risk yönetimi yapısının belirlenmesi ve risk yönetiminin uygulanmasıyla ilgili çalışanların beklenti ve taleplerinin alınması,
- Üniversitenin risk önceliklerinin belirlenmesi,
- Üniversitenin risk durumunu etkileyebilecek temel kararların onaylanması,
- Üniversitenin yüksek öncelikli risklerinin yönetilmesi,
- Üniversitenin risk yaklaşımını yıllık bazda gözden geçirme, prosedür ve süreçlerdeki değişiklik ve iyileştirmeleri onaylama.

Üniversite Birim Risk Yönetimi Çalışma Koordinatörleri ve Risk Çalışma Ekipleri

Madde 6- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 2017 Yılı İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Çalışması Genelgesi kapsamında belirlenen harcama birimi birim iç kontrol koordinatörleri ve iç kontrol çalışma ekibi aynı zamanda Birim Risk Yönetimi Çalışma Koordinatörleri ve Birim Risk Çalışma Ekipleri olarak görev yapar.

Birim Risk Yönetimi Çalışma Koordinatörleri ve Birim Risk Çalışma Ekipleri, Risk Yönetim Kuruluna çalışmaların yürütülmesinde destek olur. Ayrıca akademik ve idari birim yöneticileriyle işbirliği içinde çalışarak risk yönetimi sürecinin uygulanmasına yardımcı olur.

Madde 7- Birim Yöneticilerinin görevleri aşağıdaki gibidir;

- Risk yönetimi ile ilgili önleme faaliyetlerini uygulamak,
- Üniversitenin karşılaştığı temel riskleri belirlemek ve analiz etmek,
- Karşılaşılan risklerin yönetilmesi için belirlenen önleme faaliyetlerini uygulamak,
- Risklerle ilgili zamanında üst yönetime bilgi vermek,
- Risk yönetiminin yıllık gözden geçirilmesinde Risk Yönetim Kuruluna destek olmak,

Madde 8- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın görevi, akademik ve idari birimlerin risk değerlendirme sonuçlarını konsolide ederek değerlendirmek üzere Risk Yönetim Kurulu'na gönderir.

Üçüncü Bölüm

Kurumsal Risk Yönetiminin Uygulanması

Kurumsal Risk Yönetim Metodu

Madde 9- Kurumsal risk yönetimi süreci uygulanmaya başlandığında, her bir risk kayıt altına alınır ve takibi yapılır (EK:1). Risklerin kayıt altına alınması birim yöneticileri tarafından risk kayıt formu kullanılarak yapılır (EK: 2). Takibin sıklığı riskin ciddiyetine göre değişir.

Madde 10- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde kayıt altına alınan riskler şu alt gruplardan ibarettir:

- a) Eğitim Ve Öğretim İşleri ile ilgili riskler,
- b) Araştırma İşleri İşleri ile ilgili riskler,
- c) Yönetim İşleri ile ilgili riskler

Madde 11- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinin Kurumsal Risk Yönetimi ilkeleri aşağıdaki gibidir:

- a) Problem çözümünde açık ve yenilikçi bir yaklaşım sergilenmelidir.
- b) Üniversite tüm risklerin ortaya konulması ve çözülmesi konusunda özenli ve öngörülü bir tavır sergiler.
- c) Süreç Sorumluları olan birim yöneticileri, bölüm başkanları, sorumlu oldukları idari ve akademik birim ve bölümlerde risk yönetiminin uygulanması yönünde sorumluluk alırlar ve çalışanları teşvik ederler.

Madde 12- Riskler kayıt altına alındıktan sonra derecelerine göre puanlanır. Bu derecelendirme risklerin “olasılık” ve “etki” puanlarına göre yapılır. Bu puanların birbirleriyle çarpılması ise toplam risk puanını verir. Riskler için ham ve kalıntı risk olmak üzere iki ayrı puanlama yapılır.

Madde 13- Risklerin takibi açısından iki eşik vardır; olasılık ve etki. Etki puanlaması önemsizden (1) başlar ve çok ciddi (5) ile son bulur. Olasılık puanlaması çok düşükten (1) başlar çok yüksek ile (5) biter. Toplam risk puanı ise (5x5) 1-25 arasında puanları içerir. Bu puanlama riskten sorumlu olan kişinin görüşlerine göre oluşur.

Madde 14- Puanlama matrisi aşağıdaki ilkelere göre düzenlenir;

- a) **Riskin olasılık puanı:** Risklerin ortaya çıkma ihtimallerini ifade eden Risk Olasılık Puanı aşağıdaki tabloda verilen ölçeklere göre değerlendirilerek belirlenir. Risk Olasılığı değerleri;

Tablo 1. Risk Olasılık Puan Değerleri.

Risk Olasılık Puanı	Tanımı
1	Çok düşük
2	Düşük
3	Orta seviyede
4	Yüksek
5	Çok yüksek

Eğer risk çok düşükse (örneğin sel gibi) 1 puan verilmelidir. Bu toplam risk puanının en fazla 5 olacağı anlamına gelir.

1.Çok Düşük; On yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmamasıdır.

- Şu ana kadar hiç gerçekleşmemiş olması,

- Gerçekleşmesi halinde büyük şaşkınlık yaratacak olması.

2. Düşük; On yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.

- Gelecek on yıl içinde birden fazla gerçekleşme potansiyeli olması,
- Dış etkenler nedeniyle kontrol gücünün çekilmesi.

3.Orta seviyede; Beş yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.

- Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,
- Son iki yıl içinde diğer üniversitelerde veya diğer kuruluşlarda benzer risklerin gerçekleşmiş olması,
- Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması.

4.Yüksek; İki yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.

- Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,
- Son iki yıl içinde diğer üniversitelerde benzer risklerin gerçekleşmiş olması,
- Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması

5.Çok Yüksek; Bir yıllık zaman dilimi içinde gerçekleşme olasılığının bulunmasıdır.

- Gelecek on yıl içinde birçok defa gerçekleşme potansiyeli olması,
- Son iki yıl içinde gerçekleşmiş olması,
- Dış etkenler nedeniyle kontrolün çok güç olması.

b) **Riskin Etki Puanı:** Risklerin ortaya çıkmaları halinde doğuracağı etkilerin büyüklüğü ifade eden Risk Etki Puanının alacağı 1 ile 5 arasındaki değerlerin anlamları aşağıda verilmiştir.

- 1 Önemsiz: Üniversiteye etkisi yok
- 2 Az önemli: Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durumun üniversitenin saygınlığını ve performansını önemli ve devamlı bir biçimde etkilemesi ihtimali zayıf.
- 3 Orta seviyede: Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durumun üniversitenin saygınlığını ve performansını etkilemesi ihtimal fakat orta vadede kolaylıkla halledilebilir.
- 4 Ciddi: Riskin ortaya çıkaracağı olumsuz durum üniversitenin saygınlığını ve performansını önemli derecede etkileyebilir ve çözülmesi için gayret gerektirir. Fakat orta vadede kurumun varlığını tehlikeye sokmaz.
- 5 Çok ciddi: Orta vadede çözülmezse kurumun varlığını tehdit edebilir.

Tablo 2. Risk Etki Puanı Değerleri.

Risk Etki Puanı	Tanımı
1	Önemsiz
2	Az önemli
3	Orta seviyede
4	Ciddi
5	Çok ciddi

- c) **Toplam Ham ve Kalıntı Risk Puanı (Olasılık x Etki) ve Risk Önem Derecesi**
 Olasılık ve etki puanlarının çarpılmasıyla elde edilen Toplam Ham ve Kalıntı Risk Puanı, önem derecesine göre trafik ışıkları ile ifade edilir ve Risk Önem Derecesi Matrisine yerleştirilir (EK: 3). Toplam Ham ve Kalıntı Risk Puan değerlerinin aralıkları ile bu aralıklara karşılık gelen trafik ışıkları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3. Risk Önem Derecesi ve İlgili Trafik Işıkları karşılığı.

Risk Puan Aralığı	Risk Önem Derecesi	Trafik Işıkları	Açıklama
1-6	Düşük	Yeşil Işık	Herhangi bir önlem gerekmez.
7-12	Orta	Yeşil/Sarı Işık	Risk denetim altında tutulmalıdır.
13-20	Yüksek	Sarı/Kırmızı ışık	Ek önlemler alınmasını gerektirebilir.
20 üstü	Çok Yüksek	Kırmızı ışık	Ek önlemler alınmasını gerektirir.

d) Trafik Işıkları

Risklerin önem derecelerini temsil etmek üzere trafik ışıkları kullanılmaktadır. Riskler, Toplam Puanlarına karşılık gelen puan aralığına uygun bir renk ile gösterilir. Bu gösterimde kullanılan trafik ışıkları şu şekilde tanımlanabilir;

- **Yeşil:** Risk kontrol altında ve acil bir müdahale veya önlem gerektirmiyor.
- **Sarı:** Risk kırmızıya dönme potansiyeline sahip. Yakından takip gerektiriyor fakat acil bir müdahale gerektirmiyor.
- **Kırmızı:** Risk etkili bir biçimde yönetilmeyi ve acil müdahaleyi gerektiriyor.

Madde 15- Riskler kayıt altına alındıktan ve derecelerine göre puanlandıktan sonra her riskin ilgili olduğu süreç belirlenir ve böylece her riskten sorumlu olan kişilerin de tespit edilmiş olur.

Madde 16- Risk sonuçlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması iki açıdan yürütülecektir;

- Risklerin belirlenen önleme faaliyetlerinin gerçekleşme durumlarının izlenmesi ve raporlanması,
- Risklerin olasılık ve etki durumlarının değerlendirilmesi,

Riskler için belirlenen **önleme faaliyetlerinin gerçekleşme durumları** önem derecesi

Yüksek ve Çok Yüksek olan riskler için yıllık periyotlarda birimler tarafından izlenerek,

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından konsolide edilerek tarafından Risk Yönetim Kuruluna bildirilir (EK 4).

Risklerin **olasılık ve etki durumlarındaki değişimlerin** izlenmesi amacıyla tüm riskler kurum genelinde yıllık olarak değerlendirilerek Risk Yönetim Kurulu tarafından üniversitenin Kurumsal Risk Planı güncellenir (EK 5).

Tüm bu değerlendirmeler ilgili yılın Kasım ayı içerisinde gerçekleştirilir.

EK 1: Risk Yönetimi Süreci

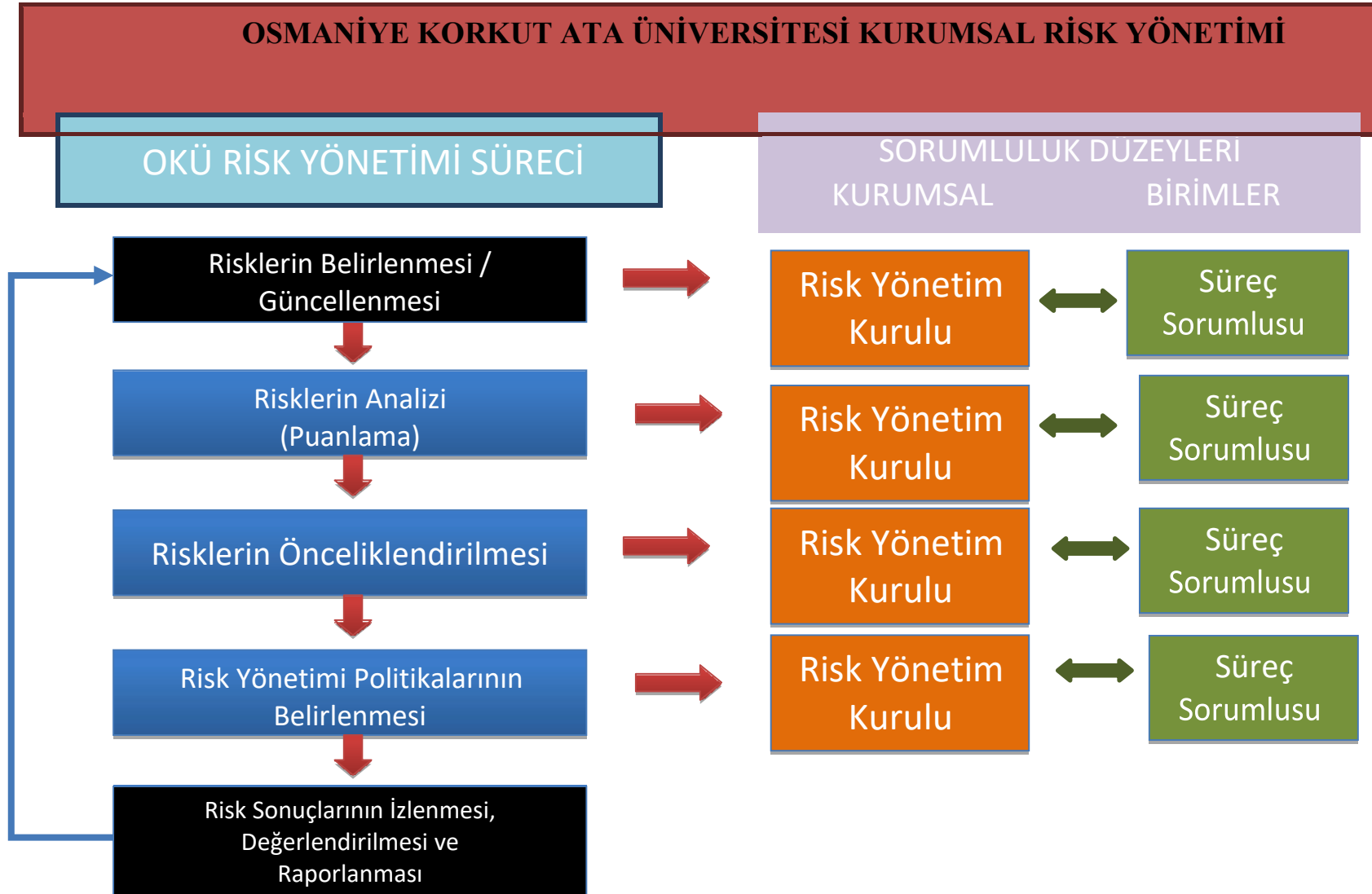
EK 2: Risk Kayıt Formu

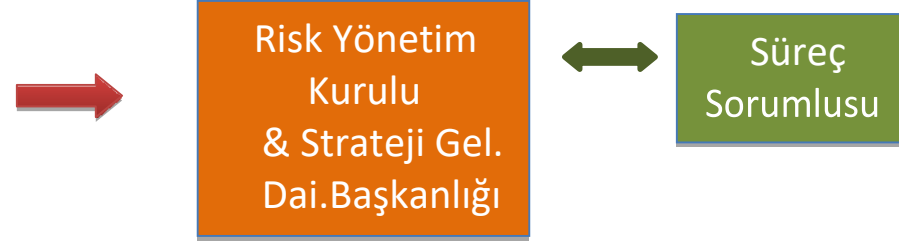
EK 3: Risk Önem Derecesi Matrisi

EK 4: Risk Önleme Faaliyetleri Değerlendirme Tablosu

EK 5: Risk Etki ve Olasılık Değerlendirme Tablosu

EK 1: OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ SÜRECİ

EK 2: RİSK KAYIT FORMU

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ RİSK KAYIT FORMU					
RİSKİN BİRİMİ					
RİSKİN ADI					
RİSKİN KISA TANIMI					
NEDENLERİ					
SONUÇLARI					
ÖNLEME FAALİYETLERİ					
ERKEN UYARI GÖSTERGELERİ	☐ ☐				
İLGİLİ RİSK GRUBU	☐ Eğitim Ve Öğretim İşleri ☐ Araştırma İşleri İşleri ☐ Yönetim İşleri ☐				
RİSK PUANLAMASI	Risk Olasılık Puanı		Risk Etki Puanı		Toplam Ham Risk Puanı
		X		=	
GENEL AÇIKLAMA					

- **Risk Adı:** Kayıt edilen riskin adı.
- **Risk Kısa Tanımı:** Belirlenen riskin kısaca tanımlanması yapılır.
- **Nedenleri:** Riskin oluşmasına sebep olan unsurlar ve durumlar nelerdir belirlenir.
- **Sonuçları:** Riskin oluşması durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar ifade edilir.
- **Önleme Faaliyetleri:** Riskin oluşmasını engellemek ya da etkisini azaltmak üzere yapılabilecek faaliyetlerdir.
- **Risk Grupları:** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi bünyesinde belirlenen 3 Ana Risk Grubundan hangisiyle ilgili olduğu belirtilir.
- **Ham Risk:** İç denetimler yapılmadan önce bir kurumun karşılaştığı risktir.
- **Risk Olasılık Puanı:** Riske ilişkin olayın meydana gelme olasılığıdır.
- **Risk Etki Puanı:** Riske ilişkin olayın meydana gelmesi durumunda ortaya çıkacak sonuca ilişkin puandır.
- **Toplam Ham Risk Puanı:** Olasılık ve etki puanlarının çarpımı sonucu ortaya çıkar.
- **Erken Uyar Göstergeleri:** Riskin farkında olunması, önlem alınması ve takip edilmesi için erken uyarı sağlayan göstergelerdir (anketler, istatistikler, sınav sonuçları, şikayetler vb...)

EK 3: RİSK ÖNEM DERECEİ MATRİSİ

OLASILIK

5	DÜŞÜK	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
4	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK	ÇOK YÜKSEK
3	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA	YÜKSEK
2	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	ORTA	ORTA
1	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK	DÜŞÜK
	1	2	3	4	5

ETKİ

EK 4: RİSK FAALİYET DEĞERLENDİRME TABLOSU

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ RİSK FAALİYET DEĞERLENDİRME TABLOSU				
Risk (numara ve adı)	Riskin Birimi	Mevcut Risk Önem Derecesi	Risk Önleme Faaliyetleri	Önleme Faaliyetleriyle İlgili Yapılanlar

EK 5: RİSK ETKİ ve OLASILIK DEĞERLENDİRME TABLOSU

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ RİSK ETKİ ve OLASILIK DEĞERLENDİRME TABLOSU								
Önceki Risk Puanları		Risk (numara ve adı)	Mevcut Risk Puanı		Son Gözden Geçirmeden Bu Yana Riskte Meydana Gelen Temel Değişiklikler	Önem derecesi		Şimdiki Durumu (Renkle)
Olasılık	Etki		Olasılık	Etki		Önceki	Şimdiki	